

Handläggare
Camilla Hollstein

Till
Hägersten Älvsjös
stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2021

Årstadals förskolor

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	6
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	6
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	6
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	10
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	10
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	11
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	13
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	13
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	14
Redovisning av ekonomi.....	17
Resursanvändning.....	17
Budget 2021.....	17
Övrigt.....	17

Inledning

Alla kommunala förskolor i den nya stadsdelen Hägersten-Älvsjö har en gemensam riktning med likvärdighet och hög kvalitet som mål. Sedan 1 juli 2020 utgör våra förskolor den största kommunala förskoleavdelningen i Stockholms stad. Vårt övergripande och gemensamma kvalitets- och utvecklingsarbete under 2021 kommer i hög grad att präglas av att skapa en gemensam plattform att utgå ifrån i den nya stadsdelen. Även den pågående pandemin har påverkat våra verksamheter under en stor del av 2020 och påverkar hur vi planerar för våra gemensamma utvecklingsarbeten under 2021.

Vi ska fortsätta de utvecklingsarbeten vi påbörjat under andra halvåret 2020. Vi ska stanna kvar i våra kompetensutvecklingsinsatser för att skapa sammanhang och fördjupa våra kunskaper. Vi ska fortsätta arbetet med att skapa gemensamma strukturer för kvalitet och utveckling och vi ska revidera och utforma gemensamma riktlinjer och ställningstaganden för våra förskolor.

Förskolans medarbetare ska genom denna inriktning få arbetsro och möjlighet att fortsätta utveckla undervisningen tillsammans med kollegorna på den egna förskolan.

Verksamhetsidé - ”Mötas – Upptäcka – Lära nytt – Lära mer”.

Förskolan ska vara en plats för respektfulla och positiva möten som skapar förutsättningar för utbildning och utveckling för *alla*, både barn och medarbetare, i verksamheten såväl yngre som äldre och oavsett uppdrag.

Förskolan ska genom en estetisk, spännande och utmanande lek-och undervisningsmiljö ge barnen möjlighet till upptäckter, erfarenheter och kunskap.

En tydlig organisation och levande värdegrund ger trygghet och kontinuitet för barnen, deras familjer och för förskolan som arbetsplats.

Årstadals förskoleenhet

I enheten ingår förskolorna Kajen, Marievik, Parken, Sjötorget, Sjövik, Ängen och Pytsen.

I enheten går i nuläget 393 barn fördelade på 26 förskoleavdelningar. Förskolornas storlek varierar mellan tre till fem avdelningar. De flesta förskolorna är belägna i flervåningshus med tillgång till mindre förskolegårdar. En av förskolorna består av två fristående byggnader, ett permanent hus med tillhörande paviljong. Till den förskolan hör även en stor förskolegård uppdelad i olika sektioner. I närmiljön för samtliga förskolor finns tillgång till parker och mindre skogspartier. Årstadal är ett område under utveckling och tillväxten är påtaglig. Alla förskolorna i enheten har tillgång till goda kommunikationer vilket möjliggör utflykter på lite längre håll.

I enheten arbetar 94 medarbetare och i medarbetargruppen ingår både förskollärare (26), barnskötare inkl verksamhetsstöd (58), lokalvårdare (1), kockar (4) och köksbiträden (3). Förskoleledningen består i nuläget av en rektor, en biträdande rektor samt en administratör på deltid. Rektyrering av ytterligare en biträdande rektor pågår.

Värdegrund och vision

Årstadals förskoleenhets vision bygger på Stockholmsstads vision-2040, Ett Stockholm för alla och genom det;

Likvärdighet för alla barn inom våra verksamheter.

Allas lika värde respekteras i ett tryggt och meningsfullt sammanhang där alla tar ansvar för sitt eget och vårt gemensamma uppdrag.

Viktiga styrdokument

Sveriges rikes lag, FNs barnkonvention, Arbetsmiljölagen, Sekretesslagen, Skollagen, Socialtjänstlagen (SOL), Läroplan för förskolan, Stockholm stads förskoleprogram - framtidens förskola, Verksamhetsplan 2019-2020 och Aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling enligt Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Organisation

Rektor är ansvarig för att läroplanen och riktlinjer för förskolan följs och ansvarar även för verksamhet-, budget, personal- och arbetsmiljöfrågor. Rektor planerar, leder och samordnar verksamheten tillsammans med biträdande rektor och samtliga medarbetare. Fokus ligger på utveckling, uppföljning, analys och likvärdighet för att alla förskolor i enheten ska ha möjlighet att arbeta för att gällande riktlinjer efterlevs och uppsatta mål nås.

Biträdande rektor arbetar på uppdrag av rektor med fokus utveckling av pedagogisk verksamhet samt med lokalfrågor, arbetsmiljö och personalfrågor.

Samordnare finns på varje förskola och ansvarar för att det dagliga, operativa arbetet fungerar väl samt för att bistå förskoleledningen i frågor som rör den enskilda förskolan. Samordnaren deltar också i utvecklingen av pedagogiska frågor i syfte att bidra till likvärdighet mellan enhetens förskolor. Samordnargruppen träffas 1g/månad tillsammans med rektor och biträdande rektor.

Styrgrupp På varje förskola finns en styrgrupp som träffas 1g/månad. I styrgruppen ingår en representant från varje arbetslag. Styrgruppens uppgift är att se till att förskolans inre arbete gällande kommunikation, information och innehåll har ett effektivt och fungerande flöde.

Arbetsplatsträffar (APT) genomförs 10g/år och följer dagordning som fastställts enligt samverkansavtal med fokus på information, dialog och verksamhetsutveckling.

Arbetsmiljögrupp Enhetsledningen och fackliga lokalombud träffas 3 gånger/termin för dialog kring frågor som rör arbetsmiljön i enheten. Under 2021 kommer gruppen ha fortsatt fokus på Handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö för förskollärare och barnskötare med koppling till resultatet i årets medarbetarenkät.

Pedagogisk utvecklingstid (PUT) finns för alla som arbetar i barngrupp oberoende av yrkeskategori. Reflektion sker både individuellt och i grupp. Förskollärarnas utvecklingstid ligger schemamässigt planerad utifrån verksamhetens pedagogiska vecka. Varje avsatt tid för utvecklingsarbete har ett tydligt syfte.

Reflektionstid finns för alla som arbetar i barngrupp oberoende av yrkeskategori. Reflektion sker både individuellt och i grupp.

Systematiskt kvalitetsarbete (SKA) Till grund för enhetens SKA-arbete ligger ett pedagogiskt årshjul och en pedagogisk vecka som syftar till att det pedagogiska arbetet fördelas på ett genomtänkt och hållbart sätt över året och under veckan. Förskolans projektplaner och Stockholm stads kvalitetsindikatorer (WKI) anger riktningen för det pedagogiska arbetet. Under 2020 lyfte vi in enhetens arbetsmaterial "*Mötas- upptäcka- lära nytt- lära mer*" i Skolplattformen. Varje vecka skriver arbetslagen en lärlogg utifrån vad barnen har utforskat kring i gruppens projektarbete. Denna lärlogg ligger sedan till grund för pedagogernas reflektion kring kommande planering. Här säkerställer pedagogerna att projektet följer barnens tankar och idéer, har en "röd tråd" samt riktning mot uppsatta mål i projektplaneringen. Rektor och biträdande rektor läser och återkopplar kring lärloggar och reflektioner. Vid avslutat projekt skrivs en projektberättelse.

Samarbete med Resursenheten

Resursenheten är en viktig tillgång för stöd och kompetensutveckling för arbetet med barn med särskilda rättigheter/behov av särskilt stöd. Samarbetet sker i form av handledning, verksamhetsstöd samt att rektor deltar i det nätverk som leds av resursenheten. För att säkerställa en likvärdig förskola för alla barn är Resursenhetens stöd av stor vikt.

Samverkan med vårdnadshavare

Vi lägger stort fokus ge förutsättningar för trygga vårdnadshavare som känner sig delaktiga och lyssnade på. Det arbete börjar redan innan inskolningen i form av ett informationsmöte. Därefter tar den föräldraaktivinskolning vid, vårdnadshavarna är aktiva under förskoledagen och är i hög grad delaktiga i förskoledagen. Genom det får de en förståelse för hur pedagogerna arbetar samt möjlighet att ställa sina frågor.

Det dagliga mötet mellan vårdnadshavare och pedagoger fortsätter skapa en länk mellan förskolan och hemmet. Vi bjuder även in till utvecklingssamtal, föräldramöten och "öppna möten". I de "öppna mötena" deltar rektor, biträdande rektor, samordnare från respektive förskola och de vårdnadshavare som önskar. Dessa möten kommer under 2021 ske digitalt vilket under 2020 visade sig bidra till ökat deltagande.

Fokusområden 2021

Digitalt pedagogiskt arbete

Under året planerar vi att komma igång med Skolplattformens del som gäller utvecklingssamtal. Vi fortsätter att utveckla arbetet med lärloggarna samt utöka med individuella lärloggar för varje barn.

Webbaserade kvalitetsindikatorn (WKI)

Vi kommer göra en fördjupning i WKI'ns kriterier för ökad kompetens och samsyn i självskattning.

Litteraturen och läsningens betydelse för språkutveckling

Som ett led i staden och stadsdelens fokus på språkets betydelse kommer vi arbeta med läslyftets moduler i enhetens pedagogiska nätverk.

Kultur i förskolan

Inom ramen för de projekt som ligger till grund för den pedagogiska veckan se till att *kultur* i dess olika form är ett återkommande inslag.

Pedagogiska lärmiljöer

Vi kommer arbeta vidare med enhetens pedagogiska miljöer för att skapa en ökad likvärdighet mellan förskolorna.

Verksamhetsplan 2021 kommer diskuteras på enhetens PUD-dagar i januari. Därefter skickas på remiss till enhetens medarbetare och tas formellt på APT i februari.

Verksamhetsplanen kommer också diskuteras i arbetsmiljögruppen där fackliga lokalombud och förskoleledningen träffas.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb		Tas fram av nämnd	Tertial

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35 %	33 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %	88 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	3,6	År

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

Beskrivning

Utbildningen ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Barnkonventionens intentioner är tydliga i utbildningens innehåll. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn.

Interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen samt förskollärarnas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare. Förskolans medarbetare har adekvat kompetens för att utföra sitt läroplansuppdrag. Kompetensutveckling prioriteras för att ytterligare stärka medarbetarnas förutsättningar att bedriva undervisning av hög kvalitet.

Förväntat resultat

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats. Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll. Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska i samarbete med förskoleenheterna revidera underlagen för stadens språkprogram	2021-01-01	2021-12-31
Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2021-01-01	2021-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina arbetssätt med barnkonventionen	2021-01-01	2021-12-31

Enhetsmål:

Gruppen är en tillgång där varje barn har en självklar plats, ges utrymme och blir lyssnat på.

Förväntat resultat

Att de projekt och aktiviteter som ligger till grund för verksamhetens struktur och innehåll har en tydlig utgångspunkt i barnens intresseområden och både grupp och individs behov. Att det i både projektplan och projektberättelsen finns en tydlig beskrivning av hur barnen är delaktiga i vardagens pedagogiska praktik och dess innehåll.

Arbetssätt

Enhetens projektbaserade arbetssätt och systematiska kvalitetsarbete bygger på lyhörda och inlyssnande pedagoger som planerar verksamhetens innehåll och aktiviteter med barns intresseområden och behov som utgångspunkt. Barnen bjuds in till samtal och reflektion kring pågående projekt. Det som framkommer i samtalen ligger till grund för hur projekten utvecklas.

Resursanvändning

Pedagogernas kompetens, engagemang och kunnande samt miljöer som i hög grad är tillgängliga för barnen. Material kopplat till Barnkonventionen som stöd i arbetet med barns delaktighet.

Uppföljning

Uppföljning av arbetssätt kopplat till uppsatt mål görs kontinuerligt på arbetslagets reflektionstid samt vid den terminsvisa utvärderingen och i samband med kvalitetsindikatorerna.

I juni 2021 görs en fördjupad uppföljning med utgångspunkt från verksamhetsårets projektplaner och annan relevant dokumentation som t. ex aktiva åtgärder enligt DO.

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

Beskrivning

Alla barn erbjuds en pedagogisk, stimulerande och trygg utbildning som utgår från skollagen och läroplanens mål. Utbildningen präglas av samt stärker barnens intresse och nyfikenhet för att lära och erövra nya erfarenheter och kunskaper. Barns behov, inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för hur utbildningen utformas. En god omsorg är en förutsättning för utveckling och lärande.

Utbildningen bedrivs i likvärdiga lärmiljöer som uppmuntrar till lek och utforskande. Språk och fysisk rörelse tillsammans med hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Användningen av digitala verktyg främjar undervisningen och barnens utforskande.

Förskolornas systematiska kvalitetsarbete är en förutsättning för att erbjuda en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. Förskolorna planerar, följer upp, utvärderar och analyserar verksamheten. Stadens webbaserade kvalitetsindikator för förskola är en viktig del i detta arbete. Barnens lärande och utveckling dokumenteras, följs upp och kommuniceras med vårdnadshavarna, bland annat via Skolplattformen.

Förskolorna präglas av ett tydligt ledarskap, tydliga roller, ansvarsfördelning och kommunikation på alla nivåer i organisationen.

Förväntat resultat

Alla barn möter likvärdiga lärmiljöer utformade utifrån intentionerna i läroplanen. Alla barn är fysiskt aktiva utifrån sina förutsättningar, i utmanande och varierande miljöer. Alla barn utmanas i sin användning av digitala verktyg i lärandet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,6		År
♀ Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden	90		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2021-12-31
Förvaltningen ska stärka rektorer i deras kommunikation med vårdnadshavare och medarbetare	2021-01-01	2021-12-31
Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna implementera ställningstaganden för digitala verktyg i sina verksamheter	2021-01-01	2021-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma och implementera ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2020-01-01	2021-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja lärmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2021-12-31

Enhetsmål:

Varje barn i Årstadals förskolor möts av lärmiljöer där organisation/struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.

Förväntat resultat

Att förskolornas pedagogiska miljöer erbjuder och synliggör material som uppmuntrar lek och aktivitet inom språk, kommunikation, matematik, teknik, naturvetenskap och skapande samt med tydlig koppling till pågående projekt.

Miljöer handlar också om bemötande och förhållningssätt, vilket ska vara inbjudande och tillåtande och möjliggöra för barnen att ta egna initiativ.

Arbetsätt

Det pedagogiska årshjulet är utgångspunkten för arbetsmodellen "projekt i process". Terminen inleds med en period av möten mellan vuxen -barn, barn- barn. Ett aktivt arbete med att observera, dokumentera och reflektera är centralt. Utifrån insamlat material tar projekt form som fungerar som en röd tråd genom den pedagogiska veckan och dess innehåll.

Resursanvändning

Pedagogernas kompetens och förmåga att använda "miljön som den tredje pedagogen" i relation till förskolans uppdrag är utgångspunkten. Förskolans pedagogiska miljöer är och ska vara en tillgång som förändras och följer pågående projekt.

Genom nätverk, kollegialt kompetensutbyte och handledning inom förskoleenheten bidrar enhetens medarbetare till utveckling och utbyte av goda exempel.

Uppföljning

Kontinuerlig reflektion med utgångspunkt i dokumentation görs för att föra projekt framåt och säkerställa att läroplanens olika områden finns med, att barnen får möta nya begrepp och utmaningar.

Genom kvalitetsindikatorerna och terminsvis utvärdering säkerställs att verksamhetsutveckling sker.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål:

Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

Beskrivning

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla fler och bättre möjligheter till kultur- idrotts- och fritidsaktiviteter. Lösningar utformas så att även personer med funktionsnedsättning kan delta i och utöva hälsofrämjande aktiviteter.

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Förskolan ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla.

Stadsdelsnämnden utreder möjligheten att använda delar av det före detta förvaltningskontoret i Älvsjö till en mötesplats för både ungdomar och äldre, med möteslokaler för studieförbund och föreningar.

Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Äldreomsorgen arrangerar en kulturmånad med olika program och aktiviteter.

Förväntat resultat

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Enhetsmål:

Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur.

Förväntat resultat

Att barnen genom att själva både få möta och utöva kultur får flera sätt att upptäcka och förstå sin omvärld.

Arbetsätt

Att pedagogerna planerar in kultur i dess olika form som en del i avdelningens projektplan.

Resursanvändning

Pedagogers engagemang och kompetens. Utnyttja Kulanpremien. Många museum har nu möjliggjort digitala visningar av sina utställningar vilket är en möjlighet för förskolan att ta del av utbudet under nu rådande förutsättningar.

Uppföljning

sker kontinuerligt i samband med reflektion och vid terminsutvärdering/projektberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider		1,8 kg CO2 per kg livsmedel	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter		1945 GWh	År

Nämndmål:

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030**Beskrivning**

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) har nu tagits fram och kommer börja följas under 2021. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur

verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar förvaltningen med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, först ska en inventering göras under året för att undersöka vilka verksamheter som fortfarande inte har fått LED-belysning och/eller energisnåla vitvaror. Underlaget från inventeringen kommer att ligga till grund för klimatinvesteringar senare i år och eventuellt även för 2022. Vid upphandling av nästa parkentreprenad ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden. Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är en av förvaltningens största källor till växthusgaser, 2019 innebar förvaltningens livsmedelsinköp utsläpp av ca 1500 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har implementerat den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna. Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter. Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Den relativa energiförbrukningen i förvaltningen har minskat. Utsläpp från förvaltningens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat. Nämnden ska arbeta mot att vara en fossilfri organisation år 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsspridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2021-01-01	2021-12-31
Förvaltningens förskoleavdelning ska erbjuda förskolornas kockar kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2020-01-01	2021-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt tillsammans med förskoleavdelningen arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2021-12-31
Förvaltningens verksamheter ska arbeta aktivt för att minska användningen av plast.	2021-01-01	2021-12-31

Enhetsmål:

Enhetens medarbetare arbetar aktivt för att göra medvetna och miljövänliga val i verksamheten.

Förväntat resultat

En förskola inom enheten, som är certifierad inom Grön Flagg, behåller sin certifiering, fördjupar sin kunskap och vidgar perspektiven inom området.

Att samtliga medarbetare inom enheten aktivt söker information och kunskap inom området och utifrån det gör miljösmarta val gällande alla inköp; pedagogiskt material, förbrukningsmaterial och livsmedel.

Att andelen inköp av miljösmart och ekologiska produkter ökar.

Arbetsätt

Grön Flaggarbetet följer riktlinjer från Håll Sverige rent.

Enheten har inköpsmöten samt köksmöten för att sprida goda exempel och lära av varandra.

Resursanvändning

Kompetens, medvetenhet och återbruk.

Uppföljning

Görs årligen med stöd av Kemikaliecentrums vägledning.

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader

med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Enhetsmål:

Enhetens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förväntat resultat

Årstadal är en förskoleenhet med budget i balans.

Arbetsätt

Nätverk för inköpare i Agresso i syfte att utbyta kunskap om inköp av bra produkter med bra pris.

Rutiner för intag av vikarier.

Resursanvändning

Hållbar, samordnad användning av resurser inom enheten.

Uppföljning

Görs månadsvis med controller på ekonomiavdelningen.

Kontinuerlig uppföljning på enhetsledningsmöten samt information till medarbetare på APT-möten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

Beskrivning

Förvaltningen kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya förvaltningen är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget
Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens förskoleenheter ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2020-01-01	2021-12-31

Enhetsmål:

Årstadals förskoleenhet är en arbetsplats där respektfulla och positiva möten med det pedagogiska uppdraget i fokus ger förutsättningar för en hållbar och god arbetsmiljö.

Förväntat resultat

Hög nöjdhet inom området delaktighet och inflytande (Medarbetarenkäten)

Arbetsätt

Introduktion av nya medarbetare.
Mentor för nytexaminerade förskollärare.
Nätverk och samtalsforum för enhetens olika yrkesgrupper.

Resursanvändning

Allas vilja och ansvar för sin arbetsplats.
Arbetsmiljögruppen
Underlag från olika enkäter samt handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö.

Uppföljning

Görs under året utifrån resultat från enkäter kopplande till området t.ex medarbetarenkäten.

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.
Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och

energiförbrukningen i dessa minskar.
Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla arbetet med innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring digitalisering ska uppmuntras.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med att utveckla säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsbud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2021.

Avdelningen för förskola

Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och införandet av skolplattformen fortsätter under 2021. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling. Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitaliseringen som ska utgöra stöd för undervisningen samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. Verksamheterna följer och bidrar till stadens arbete med moderniseringen av sociala system. Förberedelser inför införandet av Esset fortgår inom alla berörda verksamheter och under 2021 kommer verksamheter på området barn och unga gå över till Esset som socialt system.

Flera utförarverksamheter kommer gå över till det nya digitala systemet Medvind för schemaplanering, bemanning och tidsregistrering. En kartläggning av den digitala kunskapen kommer göras inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen ska utöver det utveckla och stärka arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetskydd och dataskydd har ökat.

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Budget 2021

Övrigt